

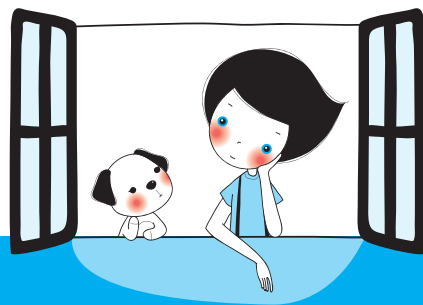
ZINI SAVAS TIESĪBAS

LĪDZDALĪBA UN PIEEJA INFORMĀCIJAI

- Tev ir tiesības piedalīties visu lēmumu pieņemšanā, kas attiecas uz Tevi, atkarībā no Tava vecuma.
- Bērnu aprūpes organizācijām ir jāļauj Tavs viedoklis un jāpieliek visas pūles, lai izprastu Tavas domas un bažas.
- Ja pieaugušie pieņem lēmumu, kas ir pretrunā Tavam viedoklim, viņiem jāpārliecinās, ka Tu saproti šāda lēmuma iemeslus.
- Tev ir tiesības tikt pienācīgi un savlaicīgi informētam par savām tiesībām un iespējām.
- Visai informācijai jābūt precīzai un jātiek izskaidrotai Tev saprotamā veidā.

APRŪPES ATSTĀŠANA

- Arī pēc aprūpes atstāšanas Tev ir tiesības uz atbalstu. Aprūpes organizācijai Tevi jānodrošina ar pēcaprūpes atbalstu (konsultācijām, patstāvīgas dzīves prasmju apmācībām u.c.).
- Gan vietējām amatpersonām, gan bērnu aprūpes organizācijām jāpalīdz Tev ar izglītības izdevumiem, māsaimniecību, darba meklēšanu utt.
- Tev ir tiesības saglabāt kontaktus ar aprūpētājiem, sociālajiem darbiniekiem un visiem bērniem un jauniešiem, kas bija Tavi draugi aprūpes laikā.

ZINI SAVAS TIESĪBAS

JA TAVAS TIESĪBAS NETIEK IEVĒROTAS

Pārliecinies, ka Tu esi sapratis dažādas iespējas, kā aizsargāt savas tiesības, un ka nepieciešamības gadījumā Tu zini, ar ko sazināties.

Ja aprūpes laikā Tu esi saskāries ar vardarbību vai atstāšanu novārtā, zvani un ziņo par to:

- savam sociālajam darbiniekam:

- atbildīgajam par bērnu tiesību aizsardzību Tavā iestādē:

- Tavas Bāriņtiesas pārstāvei :

- Tiesībsargam: tel:**67686768**, e-pasts: **tiesibsargs@tiesibsargs.lv**
- Bērnu un pusaudžu uzticības tālrunim: tel: **116111**, e-pasts: **pasts@bti.gov.lv**
- Policijā: **110**

Vai jebkurai citam pieaugušajam, kuram Tu uzticies!

Ja esi situācijā, kad ir apdraudēta Tava labklājība vai drošība, Tev par to jāziņo nekavējoties!

Informatīvais atbalsts:

www.coe.int/children/childrenicare
www.sosbernuciemati.lv

Projektu finansiāli atbalsta Islande, Lihtenšteina un Norvēģija.

Šis buklets „Zini savas tiesības” ir izdots ar Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Latvijas valsts finansiālu atbalstu. Par bukleta „Zini savas tiesības” saturu atbild Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija.

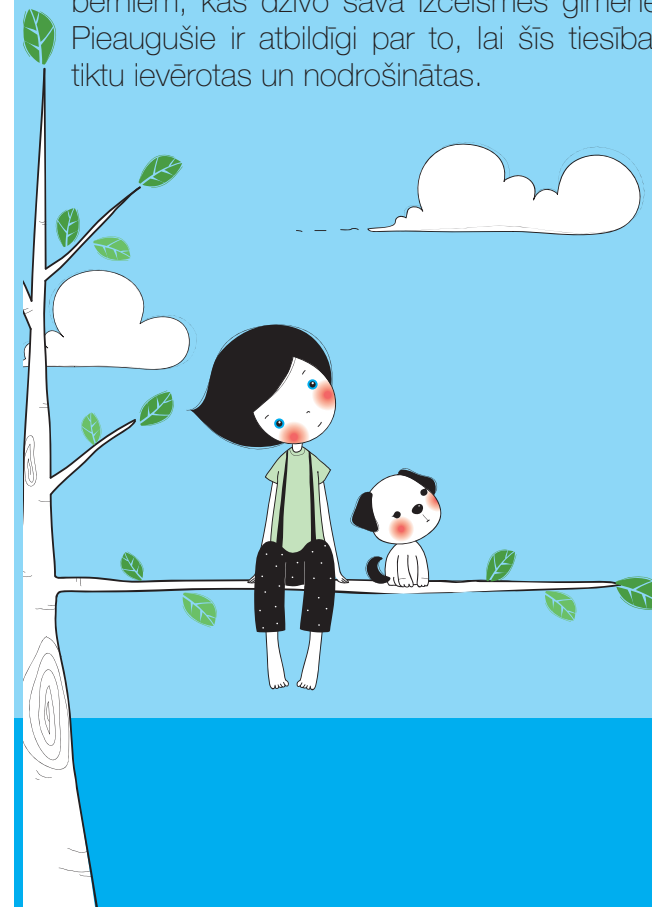
ZINI SAVAS TIESĪBAS

Informācija bērniem un jauniešiem, kas dzīvo ārpusģimenes aprūpē.

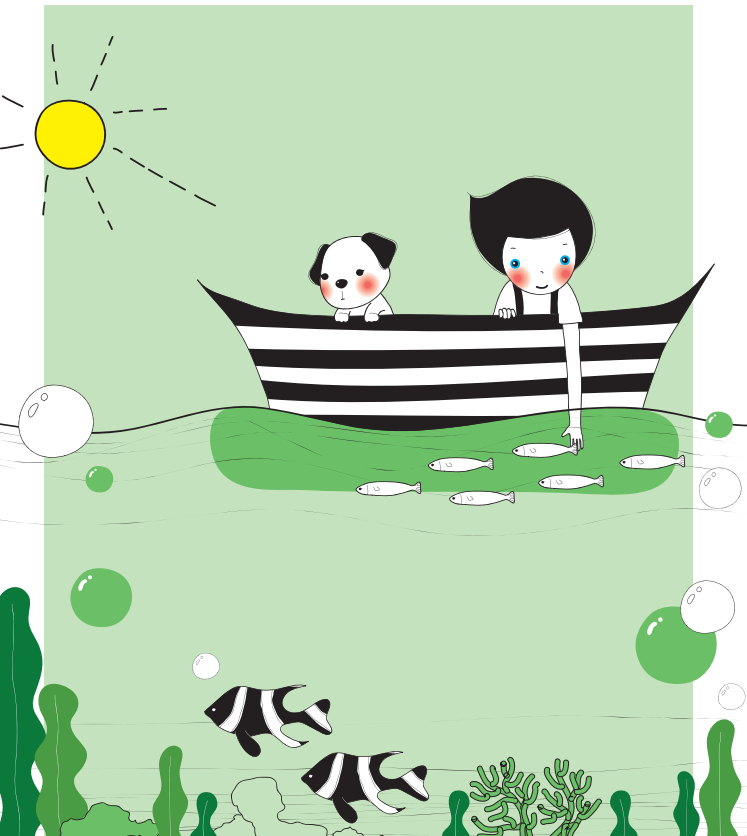
Savu tiesību zināšana Tev palīdz aizsargāt sevi un aktīvi piedalīties savas dzīves veidošanā!

Bērniem un jauniešiem, kuri dzīvo ārpusģimenes aprūpē – audžuģimenē, institūcijā vai pie aizbildņiem, ir tādas pašas tiesības kā bērniem, kas dzīvo savā izcelsmes ģimenē. Pieaugušie ir atbildīgi par to, lai šīs tiesības tiktu ievērotas un nodrošinātas.

DŽĪVOJOT ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ:

- Tev ir tiesības uz labu aprūpi (ērtībām, drošību utt.).
- Tev ir tiesības uz labas kvalitātes veselības aprūpi un regulārām veselības pārbaudēm.
- Tev ir tiesības iegūt labu izglītību. Ja Tu jau apmeklēji skolu, pirms Tevi ievietoja aprūpē, Tev būtu jāvar – ja tas ir iespējams un Tu to vēlies – palikt tajā pašā skolā.
- Tev jābūt pieejamām brīvā laika aktivitātēm, tādām kā spēles, sporta vai kultūras aktivitātes, tāpat kā citiem bērniem.
- Tavas vajadzības ir galvenā prioritāte. Tām jābūt ierakstītām Tavā individuālajā aprūpes plānā.
- Tev ir jābūt aizsargātam no visām vardarbības formām, it īpaši no seksuālās vardarbības.

NEVIENAM NAV TIESĪBU TEVI AIZSKART!

Fiziskā vardarbība: diemžēl ir bērni, kuri piedzīvo sliktas lietas: viņus sit vai viņiem dara pāri citādā veidā. Nevienam nav tiesību sāpināt otru, it īpaši kādu, kas ir vājāks! Nav pareizi, ja vecāki vai citi pieaugušie, kuri ir atbildīgi par bērniem, ļauj citiem izturēties pret viņiem slikti, vai nepalīdz.

Seksuālā vardarbība: ir vienalga, vai esi pieaugušais vai bērns - tikai Tu pats vari izlemt, vai kāds drīkst Tevi skūpstīt, apskaut vai pieskarties Tev citādā veidā. Nevienam nedrīkst piespiest otru sev pieskarties! Ja Tev nepatīk tas, kā kāds Tev pieskaras vai pat tikai skatās uz Tevi, Tu vari - un Tev ir jāsaka - „NĒ!”. Un nevienam nav jāskatās uz kailām citu cilvēku fotogrāfijām!

Pamešana novārtā: izaugt par pieaugušo nav viegli. Lai veiksmīgi attīstītos un izaugtu, bērniem ir nepieciešams pieaugušo atbalsts. Vecāki ir atbildīgi par to, lai ar bērniem nekas sliktas nenotiek. Viņiem ir jāsaista bērnus skolā, jādod pietiekami labs ēdiens un jāizturas pret bērniem labi un ar mīlestību. Ja pieaugušie to nedara, to sauc par pamešanu novārtā.

Emocionālā vardarbība: neviens pieaugušais nedrīkst bērnam likt justies, ka bērns ir sliktas un nav mīlestības vērts. Bērnu nedrīkst biedēt, runāt par viņiem slikti, vai likt viņiem izskatīties mulķīgi. Nevienam nedrīkst prasīt bērniem darīt lietas, kurām viņi vēl ir par mazu.

Vardarbība bērnu starpā: vardarbība nenotiek tikai starp pieaugušajiem un bērniem, bet arī tikai starp bērniem. Daži bērni neapzinās, ka tas, ko viņi dara citiem, ir slikti. Kādam viņiem ir jāpaskaidro, ka tā darīt nedrīkst. Tas ir jādara pieaugušajiem! Tādēļ lūdz pieaugušo palīdzību!

Ja Tev šķiet, ka pret Tevi slikti izturas, citi bērni vai kāds pieaugušais dara pāri, un Tu pats nevari šo lietu atrisināt, Tu vienmēr vari meklēt palīdzību! Arī tad, ja esi kļuvis par liecinieku tam, ka kādam citam bērnam dara pāri.

Nevienai vardarbībai nav attaisnojuma!

Tu vari zvanīt uz Bērnu un pusaudžu uzticības telefonu: **116111** vai vērsies pie kāda pieaugušā, kuram uzticies!

TAVS PRIVĀTUMS

- Tavai privātajai dzīvei jābūt aizsargātai: neviens bez atļaujas nedrīkst lasīt Tavas vēstules, bez vajadzības skatīties Tavās privātajās mantās.
- Nevienam bez Tavas atļaujas nedrīkst Tevi fotografēt vai ievietot Tavas fotogrāfijas un citu informāciju presē, internetā vai jebkur citur.
- Tev ir tiesības piekļūt oficiālajai informācijai un dokumentiem, kas attiecas uz Tevi.
- Tev, Taviem brāļiem un māsām jāpaliek kopā, ja tas ir jūsu interesēs.
- Tev jābūt iespējai uzturēt attiecības ar cilvēkiem, kas ir Tev apkārt (draugiem, tuvākajiem kaimiņiem, radniekiem utt.) tik ilgi, kamēr šīs attiecības Tev nekaitē.
- Tavā ziņā ir izlemt, kāda veida attiecības Tu vēlies ar savu izcelsmes ģimeni un cik bieži Tu viņus vēlies satikt.

